

Dr. Semih YÜNLÜ
Medeni Hukuk Öğretim Üyesi

GÖRÜNTÜ ÜZERİNDE KİŞİLİK HAKKI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM **GÖRÜNTÜ UNSURLARI VE KİŞİLİK** **HAKKI KAVRAMI**

I. KİŞİLİK HAKKININ İHLALİ VASITALARI OLARAK GÖRÜNTÜ UNSURLARI.....	6
A. Ana Görüntü Unsuru Olarak Fotoğraf	6
1. Genel Olarak.....	6
2. Tarihçe	8
a. Karanlık Oda ve Fotoğrafın Fiziksel Süreci.....	9
b. Fotoğrafın Kimyası Süreci	12
c. İlk Fotoğraf ve Geliştirilmesi.....	13
d. Modern Fotoğrafçılık	18
e. Türkiye'de Fotoğraf.....	22
3. Türleri	24
a. Genel Olarak.....	24

b.	Hukuki Nitelendirmesine Göre	25
	(1) Eser Niteliğindeki Fotograflar	25
	(2) Eser Niteliğinde Olmayan Fotograflar	28
c.	Fotoğrafı Çeken Kimseye Göre	30
	(1) Kişinin Kendisini Çektiği Fotograflar.....	30
	(2) Kişinin Başkası Tarafından Çekilmiş Fotografları...31	
d.	Konularına ve Kullanım Alanlarına Göre	32
	(1) Portreler	32
	(2) Haber/Basın Fotografları.....	34
	(3) Spor Fotografları	37
	(4) Reklam Fotografları	43
	(5) Stok Fotografları.....	47
	(6) Sosyal Medya Fotografları.....	50
	(7) Magazin Amaçlı Fotograflar.....	55
	(8) Güvenlik ve İş Sahası Fotografları.....	58
	i. Genel Olarak.....	58
	ii. Gizli Kameralar.....	61
	(9) Tıbbi Fotograflar	66
	(10) Diğer	68
e.	Fiziksel Niteliğine Göre	69
	(1) Basılı	69
	(2) Dijital.....	69
f.	Türlere İlişkin Değerlendirme	70
B.	Diğer Görüntü Unsurları Ve Bağlılı Kavramlar.....	72
1.	Genel Olarak.....	72
2.	Resim - Animasyon.....	72
3.	Video	73
a.	Teknolojik Tarihçe ve Özellikle Sinema-Televizyon Kavramları	73
	(1) Kısa Tarihçe.....	73
	(2) Sinema.....	75
	(3) Televizyon	76
b.	Teknik Olarak Video ve Hareketli Görüntüler	77
4.	Ses.....	79

a.	Ses Kavramı	79
b.	Radyo.....	79
c.	Kısaca Ses ve Kişilik Hakkı İlişkisi	80
C.	Kısa Değerlendirme	82
II.	KİŞİLİK HAKKI.....	83
A.	Genel olarak.....	83
B.	Kişilik ve Kişilik Hakkı Kavramları	89
1.	Genel Olarak.....	89
2.	Ölüm Sonrası Kişilik ve Korunması	92
C.	Kişilik Hakkı Değerleri.....	97
1.	Genel Olarak.....	97
2.	Yaşam ve Vücut Bütünlüğü	98
3.	Salt Manevi Varlıklar: Şeref, Onur, Haysiyet.....	102
4.	Görüntü: Fotoğraf, Video, Resim ve Diğerleri	108
5.	Ses.....	111
6.	Kişinin Yaşam Alanları	115
a.	Genel Olarak.....	115
b.	Kamusal Alan	117
c.	Özel Alan.....	121
d.	Gizlilik Alanı	123
7.	Diğer	126

İKİNCİ BÖLÜM GÖRÜNTÜNÜN KİŞİLİK HAKKI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE İHLAL

I.	ÇEŞİTLİ ULUSAL VE ULUSLARARASI HUKUK DÜZENLEMELERİNDE	130
A.	Alman Hukukunda	130
B.	İsviçre Hukukunda	138
C.	Diğer	144

1.	Fransız Hukukunda	144
2.	Avusturya Hukukunda.....	146
3.	İngiliz – Amerikan Hukuklarında	148
4.	Avrupa ve Avrupa Birliği Hukukunda	156
a.	Genel Olarak.....	156
b.	Somut Örnekler.....	158
II.	TÜRK HUKUKUNDA.....	163
A.	Kişilik Hakkının İhlali.....	163
1.	Genel Olarak İhlal Kavramı.....	163
2.	Kişilik Hakkı İhlali Kapsamındaki Haller.....	166
a.	Kayıt Altına Alma.....	166
b.	Saklama.....	168
c.	Rıza Dışı Ele Geçirme	169
d.	Paylaşma	171
(1)	Genel Olarak.....	171
(2)	Özellikle Internet ve Sosyal Medyada.....	174
e.	Kullanma	176
(1)	Genel Olarak.....	176
(2)	Ticari Amaçlı Olarak.....	179
(3)	Sahte Görüntü Üretimi.....	183
f.	Sözleşmeye Aykırılık ve Üçüncü Kişinin Fiilleri Yoluyla	185
(1)	Genel Olarak.....	185
(2)	Üçüncü Kişinin Fiilleri Yoluyla	188
g.	Yok Etme ve Zarar Verme	190
B.	Kişilik Hakkının İhlalinin Hukuka Uygun Olduğu Haller.....	192
1.	Genel Olarak.....	193
2.	Kişilik Hakkına Müdahale Edilen Kimsenin Rızası	195
a.	Genel Olarak Rıza	196
b.	Rızanın Şekli	202
c.	Rızanın Süresi	208
(1)	Rızanın Verilmesine İlişkin Süre.....	208

(2) Rızanın Geçerliliğine İlişkin Süre	210
d. Rızanın Geçerliliği.....	212
(1) Genel Olarak.....	212
(2) Ehliyetsiz Kimseler ve Özellikle Çocuklar	216
i. Genel Olarak Tam Ehliyetsizlerin Görüntülerinin Rızaen İşlenmesi.....	216
ii. Tam Ehliyetsizlerin Görüntülerinin Yasal Temsilci Tarafından İşlenmesi ve Ehliyetsizin Korunması.....	219
iii. Sınırlı Ehliyetsizlerde	224
3. Kişilik Hakkına Etki Edilen Kimsenin Sıfatı	226
a. Genel Olarak.....	226
b. Siyasetçiler ve Devlet İnsanları	230
c. Sanatçılar	234
d. Sporcular ve Spor İnsanları.....	236
e. Ekonomik ve Mesleki Hayatta Etkili Kimseler	238
f. Basın Mensupları ve Görsel-Sosyal Medya Figürleri.....	240
g. Diğer	242
(1) Genel Olarak.....	242
(2) Kamuya Mal Olmuş Kimsenin Yakınları.....	244
4. Görüntünün Haber Amacıyla Kullanılması	245
a. Genel olarak.....	245
b. Verilen Haberin Sahip Olması Gereken Nitelikler	248
(1) Gerçeklik	249
(2) Güncellik.....	250
(3) Kamu Yararı ve/veya İlgisi	253
(4) Sunuş Tarzı	256
(5) Görüntü ve Haberin Elde Edilişinin Hukuka Uygunluğu	258
(6) Diğer Hususlar ve Özellikle “Çekirdek Alan” ve “Tanınabilme” Olguları	260
5. Görüntünün Elde Edildiği Yaşam Alanın Niteliği	265
a. Genel Olarak.....	265

b. İş Alanı ve İşçilerin Gözetlenmesi.....	273
6. Kanunun Verdiği Yetkinin Kullanılması.....	276
a. Genel Olarak.....	276
b. Velayet Hakkı ve Çocuklar.....	281
(1) Genel Olarak.....	281
(2) Çocukların Görüntüleri Bahsinde Dijital Tereke Örneği.....	283
7. Daha Üstün Bir Yararın Ele Alınması	285
a. Üstün Özel Yarar	286
b. Üstün Kamu Yararı	287
c. Haklı Savunma.....	288
d. Zorunluluk Hali.....	289
e. Hakkın Bizzat Korunması.....	290
8. Diğer	292
a. Parodi	293
b. Vekaletsiz İşgörme.....	294
c. Diğer Haller	295

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KİŞİLİK HAKKI İHLAL EDİLEN KİMSENİN
SAHİP OLDUĞU HUKUKİ İMKANLAR

I. DAVA YOLUYLA	300
A. Doğrudan Saldırı ve İhlali Konu Alan İmkanlar	304
1. Genel Olarak.....	304
2. Önleme Davası.....	304
3. Durdurma Davası	308
4. Tespit Davası.....	314
B. Zararlara veya Maddi Etkilere İlişkin İmkanlar	316
1. Genel Olarak.....	316
2. Zararın Tazmini.....	317

a.	Genel olarak	317
(1)	Zarar	318
(2)	Fiil	320
(3)	Hukuka Aykırılık	321
(4)	İlliyet Bağı	322
(5)	Kusurluluk	324
b.	Maddi Tazminat	328
c.	Manevi Tazminat	334
(1)	Genel Olarak	334
(2)	Yargıtay'ın Tazminat Miktarı Değerlendirmesi	340
3.	Vekaletsiz İş Görme	342
4.	Diger	347
a.	Genel Olarak	347
b.	Borca Aykırılık	348
c.	Haksız Fiil	348
d.	Kusursuz Sorumluluk Halleri	349
e.	Sebepsiz Zenginleşme	349
f.	Haksız Rekabet	351
g.	Eser Sahibinin Haklarının İhlali	353
h.	Kararın İlanı	353
II.	DAVA DIŞINDA	355
A.	İhlal Edene Başvuru	355
1.	Genel Olarak	355
2.	Cevap ve Düzeltme Hakkı	357
B.	İçerik veya Yer Sağlayıcıya Başvuru	364
C.	Doğrudan Müdahale	373
1.	Haklı Savunma	374
2.	Zorunluluk Hali	378
3.	Hakkın Bizzat Korunması	381
D.	İdari Başvuru	383
1.	Genel Olarak	383
a.	Bilgi Teknolojileri Kurumu'na Başvuru	384

b.	Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne Başvuru.....	387
c.	Engelleme ve Çıkarma Kararının Teknik Ayrımı.....	387
2.	Diğer	388
III.	KARMA KORUMA İMKANLARI	390
A.	Genel Olarak.....	390
B.	Kişisel Veriler ve Korunması	391
C.	Unutulma Hakkı ve Görüntü Unsurlarının Silinmesi	393
1.	Genel Olarak.....	393
2.	Özel Olarak Rızaya Dayalı Görüntü İşlemelerinin Durumu	402
D.	Geçersizlik Yaptırımı.....	408

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
GÖRÜNTÜ ÜZERİNDEKİ KİŞİLİK HAKKI
İHLALİNİN DİĞER ALANLARDAKİ ETKİ
VE SONUÇLARI

I.	FİKİR VE SANAT ESERLERİ KAPSAMINDA	412
A.	Genel Olarak.....	412
B.	Eser Kavramı	413
1.	Genel Olarak.....	413
2.	Görüntü Unsuru Olarak Eser	418
a.	Güzel Sanat Eserleri Hükmü Kapsamında	419
b.	İlim ve Edebiyat Eserleri Hükmü Kapsamında.....	421
c.	Sinema Eserleri Hükmü Kapsamında.....	422
d.	Görüntüyü Oluşturan Kimsenin İradesinin Etkisi.....	423
C.	Eser Sahibi, Hakları ve Sınırlamalar.....	425
1.	Eser Sahibi ve Hakları	425
a.	Genel Olarak Eser Sahibi.....	425
b.	Genel Olarak Eser Sahibinin Hakları.....	426
2.	Eser Sahibinin Haklarına Getirilen Sınırlamalar.....	430

D. Eser Sahibinin Haklarının İhlali ve Buna İlişkin Davalar.....	434
1. Hakların İhlali.....	434
2. Davalar	436
a. Genel Olarak.....	436
b. Saldırının Durdurulması.....	437
c. Saldırının Önlenmesi	439
d. Kazancın İadesi.....	439
e. Tespit	440
f. Tazminat Davaları.....	440
g. Dava Süreleri.....	444
E. Eser Niteliğindeki Görüntü ile Görüntü Üzerindeki Kişilik Hakkı Kavramının Karşılaştırılması.....	446
1. Genel Olarak.....	446
2. Kural: Kişilik Hakkının Üstünlüğü.....	447
3. İstisna: Eser Lehine Yorum	452
II. ANAYASA VE İNSAN HAKLARI HUKUKUNDA	458
A. Genel Olarak.....	458
B. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Hükümleri.....	459
C. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Hükümleri.....	464
D. Özel Hayatın Gizliliği, İfade Özgürlüğü ve Kişilik Hakkı Kavramlarının Değerlendirilmesi.....	465
III. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI ALANINDA	468
A. Genel Olarak Kişisel Veri Kavramı	468
B. Kişisel Veri Kaynağı Olarak Görüntü Unsurları.....	474
C. Görüntülerin İşlenmesi Koşulları	478
1. Genel Olarak.....	478
2. Kamusal Alanda Yapılan İzleme ve Kayıtlar	482
D. Görüntüler Üzerinde Kişisel Veri İhlalleri ve Sonuçları.....	485
IV. TİCARET HUKUKU VE ÖZELLİKLE HAKSIZ REKABET KAPSAMINDA	489

A.	Genel Olarak.....	489
B.	Görüntülerin Ticari Amaçlı Kullanımı	490
1.	Genel Olarak.....	490
2.	“Fair Use” ve “De Minimis” Kurallarının Etkisi.....	494
C.	Görüntülerin Kullanımının Haksız Rekabet Teşkil Etmesi.....	497
1.	Haksız Rekabet Kavramı.....	497
a.	Türk Borçlar Kanunu’nda	498
b.	Türk Ticaret Kanunu’nda	500
c.	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda	504
2.	Değerlendirme	508
V.	CEZA HUKUKUNDAYA.....	515
A.	Genel Olarak.....	515
B.	Görüntü Üzerindeki Değerlerin İhlali Neticesinde Oluşan Suçlar.....	518
1.	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu.....	519
2.	Türk Ticaret Kanunu.....	520
3.	Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	521
4.	Basın Kanunu	522
5.	İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun	524
6.	Türk Ceza Kanunu.....	524
	SONUÇ.....	529
	KAYNAKÇA.....	539